

skyldes det de modhensyn, der er nævnt i bemærkningerne.

Der vedlægges en oversigt over praksis for ansvarsoverdragelse efter almindelig lovs § 3, stk. 2.

Oversigten er genoptrykt som underbilag 1.

Spørgsmål 31:

ad § 23. Udvalget ønsker overvejet, om ansvarsfraskrivelse er rimelig. Særlig 1) om en sjakbeis bør kunne blive ansvarlig, 2) om ansvar bør følges af beføjelser for den ansvarlige, 3) om der bør være dobbeltansvar.

Det bedes endvidere afklaret, om § 23 kun dækker det objektive ansvar, og om der der i givet fald altid bør være skriftlig aftale.

Svar:

Bestemmelsen i § 23 vil inden lovforslaget kommer til behandling i udvalget efter gennemførelsen blive nærmere overvejet i samarbejde med justitsministeriet.

Spørgsmål 32:

ad § 26. Hvad forstås ved „fuldt forsvarlige“?

Svar:

Formuleringen „sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige“ bruges flere steder i lovforslaget, se også §§ 15, 28, 38, 42 og 45.

Der er her tale om en såkaldt retlig standard, der må ses i sammenhæng med det sikre og sunde arbejdsmiljø, som loven tilstræber at skabe, og som indebærer en væsentlig udvidelse af det traditionelle arbejderbeskyttelsesbegreb, se § 1 og bemærkningerne hertil.

Ved fortolkningen af formuleringen må såvel virksomheden som arbejdstilsynet og domstolene tillægge det sikkerheds- og sundhedsmæssige hensyn større prioritet end hidtil, sammenholdt med produktivitets-hensynet, jfr. at § 5 i almindelig lov kræver, at arbejderen er „tilbørligt værnet mod ulykkestilfælde og sundhedsskadelig påvirkning.“

På den anden side er kravet — efter ønske fra justitsministeriet — ikke så absolut som „sikre og sunde“.

For så vidt angår arbejdslederen bemær-

kes, at hans pligt til at medvirke er et naturligt modstykke til arbejdsgiverens pligt efter § 15 og arbejderens pligt efter § 28. Pligten kan selvfølgelig vedrøre bestemmelserne i de følgende kapitler, i det omfang de efter deres indhold kan finde anvendelse på arbejdslederen. Overtrædelse kan straffes, hvis den er forsætlig eller uagtsom (subjektivt strafansvar).

Spørgsmål 33:

ad § 34. Vil ministeren overveje at skabe lovhjemmel for senere indførelse af regler om forhåndsgodkendelse af nye stoffer og materialer?

Svar:

I bemærkningerne til § 34 er det anført, at der ikke er fundet grundlag for at give hjemmel til forhåndsgodkendelse af nye stoffer og materialer på linie med bestemmelserne om forhåndsgodkendelse vedrørende arbejdsprocesser, lokaler, tekniske anlæg og hjælpemidler.

Dette skyldes, at spørgsmålet, om et bestemt stof eller et bestemt materiale sikkerheds- og sundhedsmæssigt kan anvendes fuldt forsvarligt, langtfra altid kan besvares generelt, idet dets farlighed afhænger af, hvilken arbejdsproces det skal anvendes til. Et stof, der er ganske ufarligt i én forbindelse, kan være farligt for sikkerhed eller sundhed i en anden.

Som det fremgår af bemærkningerne til § 48, kan der med hjemmel i § 40 fastsættes regler om forhåndsgodkendelse af eller udtalelse om arbejdsprocesser m. v., der også vedrører anvendelsen af farlige stoffer og materialer. I medfør heraf kan det gøres til et vilkår for godkendelse af en arbejdsgang, arbejdsproces eller arbejdsmetode, at der kun må anvendes bestemte stoffer. Denne godkendeshjemmel gælder dog kun i relation til brugerne, d.v.s. ikke over for leverandører.

Som anført i bemærkningerne til § 34 vil leverandører kunne søge vejledning hos arbejdstilsynet også om miljømæssige problemer vedrørende stoffer og materialer efter den almindelige bestemmelse i forslagets § 12, nr. 1.

Det kan yderligere bemærkes, at en vis form for forhåndsgodkendelse kan indføres i medfør af § 49, stk. 2. Et forbud imod an-